

SFS Svenska Ägg

Verksamhetsberättelse 2021

Innehåll

Ordföranden har ordet.....	4
Verksamhetsledaren har ordet.....	6
Kommunikation	10
Marknadsföring.....	11
Pressmeddelanden 2021.....	12
Annonsering – ett urval	13
Sociala medier	14
Ekonomi och administration	15
I media	15
Produktionsrådgivare	17
Kvalitetssäkrad äggproduktion.....	20
Veterinära arbetsuppgifter	22
SFS- Svenska Äggs styrelse 2021/2022.....	24

Ordföranden har ordet

Verksamhetsåret 2021 var året då jag tog på mig ett roligt uppdrag och av Svenska Äggs stämma blev vald till branschorganisationens ordförande. Det har jag inte ångrat alls men med facit på hand blev året mer oroligt än roligt för många i äggbranschen.

Bakom våra skärmar ringde vi digitalt ut det gamla och in det nya från den glesa stämmoplatsen i Vreta Kluster. Tekniken fungerade väl och den valda styrelsen liksom personalgruppen fick med sig nya uppdrag och förväntningar för 2021.

En del uppdrag blev svårare att genomföra utifrån de fortsatta och skärpta pandemirestriktionerna under året. Samtidigt var vi alla mer anpassningsbara än vi trott från början, så mycket har trots allt blivit gjort. Jag tänker

då inte minst på vår nu fullbemannade och relativt nya personalgrupp som jag och styrelsen imponerats av. Vi har nu en mycket professionell, taggad och medlemsinriktad besättning att vara stolta över. Tack för gott jobb och god fortsättning!

Under sensommaren lyckades styrelsen och personalgruppen träffas på riktigt i Skåne. Ett viktigt tillfälle att tillsammans sätta tänderna i några av stämmans uppdrag. Vi uppdaterade Svenska Äggs färdplan för 2022 till 2024. Själv har jag saknat ett mer konkret sätt att följa upp målen om nedtecknade medlemsnyttor och skulle också vilja förverkliga att branschens hållbarhetsarbeten synliggörs än mer både i media och i samhället i stort. Den samlade styrelsens ambition att starkt driva en hållbar konsumtion avseende det certifierade svenska ägget, råder det ingen tvekan om i nya färdplanen.

Kopplat till färdplanen har vi också tagit oss an det av stämman efterfrågade behovet att utarbeta arbetsordningar för våra olika råd. Ett mycket bra och framtidsytande initiativ av stämman, säger jag. Under min korta tid ser jag i detta nya och nödvändiga samarbetsformer, särskilt mellan styrelsen, råden och personalgruppen. Fixar vi ett utvecklat arbetssätt där vi tar tillvara all den kompetens som verkligen finns inom Svenska Ägg, då når vi det perfekta målet att ett plus ett blir betydligt mer än två. Dessutom kan en bredare dialog och öppenhet stärka vi-känslan i hela vår fina organisation.

Så kunde vi turligt nog, i en virussvacka, åter igen träffas i större skala vid vår sedvanliga kontaktdag i Växjö i oktober. Glad var jag också att äntligen få knyta värdefulla nya medlemskontakter i och utanför våra råd. Även nöjd att vid extrastämman finna acceptans för färdplanen och arbetsordningarna. Nu beslutade och dags att gemensamt leva upp till.

Till årets oroligheter hörde fortsatta utbrott av högpato-gen fågelinfluensa och det blev en smittsäsong värre än någonsin i hela Europa. Något att verkligen oro sig för, är det eventuellt nya normala att viruset återfinns bland vildfågel i den yttre miljön året om. Utbrotten i den

Ordförande
Leif Denneberg

”EN BREDARE DIALOG OCH ÖPPENHET KAN STÄRKA VI-KÄNSLAN I HELA VÅR FINA ORGANISATION”

svenska äggproduktionen utmanade vår höga självförsörjningsgrad och ledde till en bristsituation. Den svenska produktionen återhämtade sig dock till normala nivåer vid årsskiftet. Samtidigt återstår många frågor kring sårbarheten i äggförsörjningen och beredskapssituationen i olika kristider.

Dessa frågor blev än mer akuta under senare delen av 2021. I en äggbransch med redan små lönsamhetsmarginaler eskalerade produktionskostnaderna framför allt på foder- och energiområdena. Om denna ohållbara situation fortsätter bedöms risken vara stor att betydligt färre äggbönder kommer att kunna producera ägg framöver.

Svenska Ägg avslutade ett i många avseende tärande år med mediala budskap och uppmaningar till livsmedelskedjans samtliga aktörer; Det krävs ett högre pris på det svenska kontrollerade och certifierade ägget för att få täckning för de skenande produktionskostnader. Samtidigt behöver branschen framgent även komma till rätta med överproduktionens grundläggande dilemma.

Trots allt hoppas jag på ett bättre och inte minst smittfriare år nu när corona-restriktionerna lyfts och äggbranschens samlade biosäkerhetsåtgärder stärkts ytterligare inför 2022.

Tack för förtroendet att få vara branschorganisationens ordförande. Jag fortsätter gärna ett år till om jag blir omvald.

Leif Denneberg

Verksamhetsledaren har ordet

Versamhetsledare
Marie Lönneskog
Hogstadius.

År 2021 gick till historien som det stora virusåret. Coronapandemin fortsatte att lamslå världen samtidigt som fågelinfluensan slog ut fjäderfäbesättning efter fjäderfäbesättning i Europa och även ett antal i Sverige. De svenska anläggningarna fanns främst i Skåne, Östergötland och Kalmar län. Anläggningen i Kalmar är Sveriges största med 1,4 miljoner höns. Tillammans med hönsen i de andra drabbade besättningarna avlivades omkring 1,5 miljoner höns och även 700 000 unghöns tvingades till avlivning, då även de drabbades av det högpatogeta fågelinfluensaviruset.

Sveriges höga självförsörjningsgrad sjönk och packerierna tvingades till import av ägg från framför allt andra nordiska länder. Ett av partierna innehöll salmonella och tvingades till återtag. Det bevisar att Sverige fortfarande har högre salmonellasäkerhet jämfört med andra länder, vilket också svenska konsumenter känner till.

I slutet av året närmade sig äggproduktionen normal situation igen, samtidigt som nya fågelinfluensautbrott kunde konstateras. Dock inte hos någon äggproducent inom Svenska Äggs medlemskår, utan i tre matfågelanläggningar och i tre små hobbyhönsbesättningar. På grund av rådande omständigheter beslutade Jordbruksverket tidigt i november att alla höns med utvistelse skulle hållas inomhus, för att minska risken för nya utbrott. Nytt för året var att Sverige delades in i olika riskklassade regioner, där det småländska inlandet bedömdes ha lägre risk för utbrott. De rödmarkerade områdena på kartan är förhöjd skyddsnivå 2.

Vad det nya året 2022 bär med sig för virusutmaningar vet vi inte. Alla håller tummar och tår och hoppas att all hjälp i form av information, utbildningar, instruktioner och tips om smittskyddsåtgärder gör nytta och förhindrar att fågelinfluensan tar sig in i stallarna.

NYA MÖTESPLATSER

Digital stämma

Årets coronapandemi tvingade Svenska Ägg att för första gången hålla en digital stämma. Avgående styrelseordförande Jan-Olof Bohlin svingade vant klubban framför kameran som direktsände stämman från Vreta Kluster via det digitala verktyget Teams.

Stämman tog det första beslutet att göra stadgeändringar gällande bland annat krav för medlemskap. För att träda i kraft kräver stadgeändringar beslut även vid nästkommande stämma.

Växjö konserthus.

Stämman behandlade också fyra motioner som Svenska Äggs medlemmar hade inkommit med. Rubrikerna var *Riskanalys*, *Tystnadskulturen*, *Arbetsordningar för råden* samt *Antal styrelseposter*.

Stämman valde Leif Denneberg till ny ordförande efter Jan-Olof Bohlin, som avböjt omval. Leif är veterinär och har de senaste yrkesverksamma åren varit generaldirektör för Jordbruksverket.

Förutom stämmoförhandlingarna berättade Jordbruksverkets chefsveterinär Håkan Henriksson om fågelinfluensan och dess verkningar för stämmans åhörare.

”...I SLUTET AV ÅRET NÄRMADE VI OSS NORMAL SITUATION IGEN”

Extrastämma i Växjö

Under hösten tillät coronaläget ett fysiskt branschmöte på Växjö konserthus. Samtidigt hölls en extrastämma och stadgeändringarna beslutades en andra gång, men med några tilläggsjusteringar gällande medlemskapskraven, vilket gör att ytterligare ett stämmobeslut ska tas innan de träder i kraft vid årsskiftet 22/23. Vid extrastämman hölls också en tyst minut för Jan-Olof Bohlin som avlidit. På stämman presenterades en ny Färdplan för 2022-2024 samt arbetsordningar för råden.

Extrastämman passade på att välja in Åsa Carlsson, Lohmann Sverige och Johan Widén, Dalaägg i styrelsen eftersom Robert Möller, Swedfarm och Jimmy Högberg, Torggummans ägg hade av sagt sig sina uppdrag.

Arbetslaget på Svenska Ägg.

Arbetslaget

Sedan 1 maj arbetar fem personer på Svenska Ägg. Från vänster: Marie Lönneskog Hogstadius, verksamhetsledare, Marike Gunnarsson, veterinär, Emily Wallström, produktionsutvecklare, Sofia Hollstedt, produktionsrådgivare, Leif Denneberg, ordförande, Pernilla Alsén, kommunikatör/ekonomiadministratör. Läs mer om medarbetarnas arbete längre fram i verksamhetsberättelsen.

Svenska Ägg har också under året samarbetat med Åsa Odelros, ekorådgivare, Roland Käll, riksläkare, Carl-Göran Groth, riksläkare samt Anna Maria Erixson, veterinär och Astrid Lovén Persson, projektledare.

EU-granskning av kontrollerna av äggnäringen SJV november 2021.

Näringspolitiskt arbete

Ett av Svenska Äggs viktiga uppdrag är näringspolitiskt bevakning. En del av det arbetet handlar om att representera branschorganisationen på möten med myndigheter och andra organisationer. En del av arbetet handlar om att svara på remisser och skrivelser. Remisserna kan handla om frågor som rör djurskydd, djurhälsa, smittskydd, livsmedelshygien och livsmedelssäkerhet.

Här är rubrikerna för några av de remisser Svenska Ägg arbetat med under året:

- Förslag till nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd om biosäkerhet, förebyggande åtgärder inom hygien
- Livsmedelsverkets föreskrifter
- KRAV:s visionära målbilder

- Föreskrifter om offentlig djurskyddskontroll.
- Lämnat synpunkter samt bedömningar av konsekvenser avseende förslag till åtgärder för att förebygga framtida utbrott av zoonotiska smittor
- Förslag om dispens från ekoreglerna för proteinfoder på grund av brist på ekologiskt proteinfoder

EU-revision

Under november granskade EU kommissionen de svenska myndigheternas officiella kontroll av djurskydd. Målet var att få en helhetsbild av kontrollen av hela produktionskedjan i Sverige. Vid granskningen av djurskyddskontrollen ville revisorerna även få en bild av de kontroller som görs av andra än myndigheterna. Därför ombads Branschorganisationen Svenska Ägg att medverka för att presentera Svenska Äggs eget omsorgsprogram och certifieringssystem.

Kommunikation

Svenska Äggs kommunikatör, Pernilla Alsén, har under 2021 haft cirka 50 procent av sin tjänst avsatt till arbetsuppgifter kopplat till intern och extern kommunikation samt marknadsföring och PR.

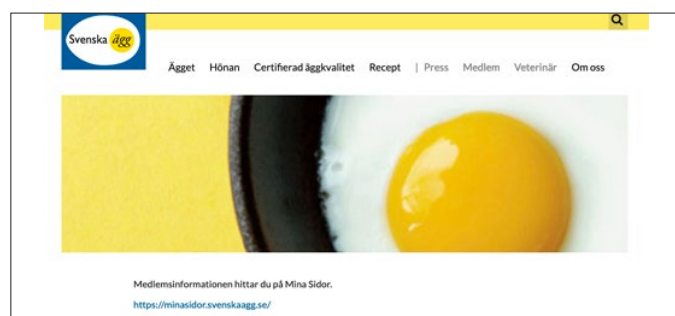
Till kommunikatörens roll hör bland annat att tillgodose medlemsföretagens behov av omvärldsbevakning och information, vad som händer i organisationen och i branschen. Ett par gånger per månad får medlemmarna ett nyhetsbrev via mejl, där det rapporteras om det senaste. Därtill skickas medlemsinformation ut till vid behov, exempelvis vid nya utbrott av fågelinfluensa och eventuellt nya restriktioner runt detta.

Aktuell information sprids också i medlemstidningen Fjäderfä. Tidningen, som även går ut till Svensk Fågels medlemmar, ges ut i åtta nummer per år och produceras av Lime AB och Tejarps förlag. För text och bild står chefredaktör Agneta Lilliehöök samt flera andra skribenter. Även Svenska Äggs personal bidrar med text- och bildmaterial.

Mina Sidor på www.svenskaagg.se är ytterligare en kanal för medlemsinformation. Sidan uppdateras kontinuerligt med aktuell information och här finns även annat matnyttigt; såsom faktablad, bilder, broschyrer, blanketter med mera.

I kommunikatörens roll ingår också att medverka i Svenska Äggs krisgrupp och kommunikatören är också den som svarar på konsumentfrågor samt sköter en stor del av mediakontakterna.

När det gäller marknadsföring och PR samverkar Svenska Ägg med kommunikationsbyrån Lewander & Co. Tillsammans jobbar vi fram kampanjer, bild- och annonsmaterial, trycksaker och pressmeddelanden.

Marknadsföring

Fokus under 2021:

- Inspirera och informera om äggets – i synnerhet det hållbara svenska – många fördelar.
- Pressaktiviteter för att uppmärksamma äggets näringsinnehåll och dess positiva hälsoeffekter.
- En receptbroschyr för såväl medlemmar som konsumenter.
- Nya äggbilder till Svenska Äggs marknadsföring och kommunikation och för medlemsföretagen att använda i sin egen kommunikation.
- Uppdateringar och närvaro i sociala medier.
- Sprida budskapet om ägget som "Kökets viktigaste råvara", genom annonskampanjer och publicering i sociala medier.

Receptbroschyr & produktbilder

Lagom till Äggets dag, 8 oktober, lanserades en ny receptbroschyr med ägggrätter som tagits fram i samarbete med kocken Mattias Larsson och fotografen Joel Wåreus. Broschyren har delats ut i butiker via Svenska Äggs medlemmar och går även att ladda ner på Svenska Äggs hemsida eller via länken [här](#).

I samarbete med Joel Wåreus har vi också tagit fram nya fina äggbilder till Svenska Äggs marknadsföring och kommunikation och för medlemsföretagen att nyttja i sin egen kommunikation.

Marknadsföringen har både riktat sig till konsumenter och den offentliga sektorn. I båda fallen har det handlat om inspiration till att använda ägg i matlagning och bakning samt att titta efter certifierade ägg med den rosa checken och Från Sverige-märkningen under budskapen "goda mervärden i köket", "kökets viktigaste råvara" och "högt näringsinnehåll – lågt klimattryck".

Under höstens Från Sverige-kampanj fick de svenska äggen en egen dag i butikerna under temat "Utmärkta ägg" den 30 september. Då hade även de packerier som använder Från Sverige-märkningen möjlighet att marknadsföra sig i butiker och på Svenskmärknings hemsida.

Pressmeddelanden 2021

För tidigt att veta följden av fågelinfluensa (januari)

På grund av fågelinfluensan som pågår runt om i Europa har alla landets äggproducenter sedan november tvingats hålla sina höns inomhus, för att skydda dem mot smitta. Trots strikta åtgärder har ett större utbrott konstaterats hos landets största äggproducent som nu tvingas avliva över en miljon höns. Vilka konsekvenser det får för äggbranschen är för tidigt att säga, enligt branschorganisationen Svenska Ägg.

Leif Denneberg ny ordförande för Svenska Ägg (mars)

Vid Svenska Äggs stämma, 11 mars, valdes Leif Denneberg till ny styrelseordförande. Han efterträder Jan-Olof Bohlin. Svenska Äggs verksamhetsledare Marie Lönneskog Hogstadius ser fram emot samarbetet med Denneberg.

Så fixar du en äggstra glad påsk (april)

Har du koll på varför vissa ägg är bruna, medan andra är vita? Vet du hur många ägg en höna lägger under en vecka? Detta är några av frågorna i en kul och lärorik tipspromenad som passar bra i påsk, då många av oss kommer att umgås utomhus.

Konsumenterna är väl medvetna om svenska äggs mervärden (juni)

Efter en ovanligt lång och intensiv period av fågelinfluensa, då alla fjäderfän på grund av smittrisker har hållits inomhus, har Jordbruksverket nu gett grönt ljus att släppa ut hönsen igen. Äggbristen, som märks av på vissa håll, tydliggör svenska konsumenters vilja att köpa svenska ägg.

Äggets dag firar 25 år – fira med en god ägggrätt (september/oktober)

Fredagen den 8 oktober firas Äggets Dag över hela världen – i år är det dessutom 25 års-jubileum. Lagom

till Äggets Dag presenterar branschorganisationen Svenska Ägg en ny receptbroschyr med kökets kanske viktigaste råvara – det svenska ägget. Recepten på de goda ägggrätterna är skapade av Mattias "Fredagskocken" Larsson.

Grönt ljus för blågula ägg på julbordet (december)

Ett klimatsmart, näringsrikt och gott julbord fixar du lätt med svenska ägg. Ägget är en klart lysande stjärna i både julbaket och julmatlagningen. Dessutom har ägget från WWF återigen fått grönt ljus som klimatsmart råvara.

Annonsering - ett urval

Framtidens Hållbara Matsystem

SVENSKA ÄGG

"Ägg är näringsrikt och klimatsmart"

RÅVARA. Ägg är en viktig källa till protein och mineraler. Nu har det även visat sig att ägget innehåller dubbelt så mycket D-vitamin som man tidigare trodde.

Svenska hushåll och restauranger konsumerar ungefär 100 000 ton ägg varje år, och den inhemska produktionen har en självförsörjningsgrad på hela 97,7 procent enligt 2019 års statistik. Hönan är också en utmärkt foderförelämare – från två kilo foder kan hon producera ett kilo ägg.

– Man kanske inte tänker på det, men vi får många viktiga näringsämnen från ägg, bland annat aminosyror, vitaminer och mineraler. Nu har dessutom Livsmedelsverket konstaterat att ägg innehåller dubbelt så mycket D-vitamin som man tidigare trodde.

Det säger Marie Lönneskog Hogstadius, verksamhetsledare på branschorganisationen Svenska Ägg. Förutom den positiva näringsaspekten poängterar hon att äggbranschen alltid har jobbat med hållbarhet på olika sätt. Bland annat går nästan inga ägg till spillo, eftersom de trasiga så kallade B-äggna i regel går till andra livsmedelsprodukter.

MARIE LÖNNESKOG HOGSTADIUS,
verksamhetsledare Svenska Ägg

En livscykelanalys har nyligen genomförts tillsammans med RISE. Den visade att svensk äggproduktion hade sänkt sin klimatpåverkan med 25 procent på 10 år.

– Hönorna lever allt längre och äter bättre foder med lägre andel soja. Andelen soja i fodret har minskat med cirka 10 procent. Det har till stor del ersatts med raps- och solroskaka, som produceras på närmare håll än soja, avslutar Marie Lönneskog Hogstadius.

Svenska Ägg är den svenska äggnäringens branschorganisation. Medlemsföretagen är kläckerier, unghönsuppfödare, äggproducenter, packerier och foderföretag.

Svenskaegg.se

Den Offentliga Måltiden

Högt näringsinnehåll – LÅGT KLIMATAVTRYCK

Visste du att ägget har ett högt näringsinnehåll och lågt klimatavtryck? Det betyder att du får i dig mycket näring – i stort sett alla näringsämnen din kropp behöver – samtidigt som påverkan på klimatet är lågt.*

* Enligt en livscykelanalys från forskningsinstitutet RISE (2019).

Läs mer på svenskaegg.se

Tidningen Hembakat

**HÄR GÖMMER SIG
kökets viktigaste råvara**

Viken är den viktigaste råvaran i köket? Viken råvara påstår både i fina drägliga kött och i hemmakäckt? Ägget har en betydande roll i många av de godaste rätterna i alla kök runt om i landet. Och självklart ska det vara svenska ägg. Tryggt, hållbart, enkelt.

Läs mer på svenskaegg.se

Sveriges Folkhälsa (DN)

Svenska ägg: LÅGT KLIMATAVTRYCK – HÖGT NÄRINGSINNEHÅLL

Den 8 oktober firas Äggets Dag över hela världen – i år för 25:e gången i ordningen. Anledningen är att firat detta fantastiska livsmedel är många. Svenska ägg har ett högt näringsinnehåll – och ett lågt klimatavtryck.

– **DE SVENSKA ÄGGENS** kvalitetsmervärden är oslagbara, säger Marie Lönneskog Hogstadius, verksamhetsledare på branschorganisationen Svenska Ägg. De svenska hönsen har god hälsa och behöver inte få förbyggande antibiotika i foder. De svenska producenterna är bra på förbyggande smittskyddsarbete och håller, sedan många år tillbaka, hönsen fria från salmonella. Med svenska certifierade ägg kan du känna dig trygg.

Alla certifierade ägg är märkta med en rosa check. Och äggförpackningar som är märkta med ursprungsmärkningen Från Sverige innehåller certifierade ägg. Det betyder att äggen är kontrollerade och checkade i alla led, från värphönsarnas foder till det packeri som levererar ut äggen till butiken.

En nyligen gjord livscykelanalys av forskningsinstitutet RISE visar att ägget har lägst klimatavtryck jämfört med andra animaliska livsmedel i studien (nötkött, fläskkött, hårdost, kycklingbröst och lax). Livscykelanalysen visar också att ägg är det mest näringsrika livsmedlet, alltså det livsmedel som har högst näringsdensitetsindex, jämfört med andra proteinrika livsmedlen i studien (nötkött, fläskkött, hårdost, kyckling, lax och kokta bönor).

PERFECT PROTEINKÄLLA

– Ägg är en riktig näringsbomb som innehåller nästan alla näringsämnen som kroppen behöver, det enda som saknas är vitamin C och kolhydrater. Dessutom är ägget en perfekt källa till protein och innehåller alla nio aminosyror som vi inte klarar oss utan och som måste komma från maten, säger Marie Lönneskog Hogstadius.

Ägget är dessutom en fenomenal råvara i sin mångsidighet. Få livsmedel kan varieras i samma utsträckning och passar lika bra på frukostbordet, till mellanmålet, på lunchen, middagen, i desserten eller bakverket.

Marie Lönneskog Hogstadius,
verksamhetsledare på branschorganisationen Svenska Ägg

Lagom till Äggets Dag lanserar branschorganisationen Svenska Ägg en ny receptbroschyr med kökets kanske viktigaste råvara – det svenska ägget. Recepten på de goda äggretterna är skapade av Matsias "Fredagskocken" Larsson. Ladda ner receptbroschyren på svenskaegg.se

Svenska Ägg är den svenska äggnäringens branschorganisation. Medlemsföretagen är kläckerier, unghönsuppfödare, äggproducenter, packerier och foderföretag – alla med målet att producera goda, nyttiga och säkra ägg.

Sociala medier

I **sociala medier**, på Facebook och Instagram, har vi fortsatt att lyfta ägget fördelar - både vad gäller klimat och hållbarhet, näringstäthet, smak och variationsrikedom. Detta med hjälp av recept, inspirerande matbilder, information och tips om ägg, korta filmer och relevanta artiklar.

Bland annat har budskapet om ägget som kökets viktigaste råvara lyfts fram. #köketsviktigasteråvara

Ekonomi och administration

Pernilla Alsén, som är Svenska Äggs kommunikatör, har en delad tjänst och jobbar även med ekonomi och administration. Under 2021 har det dagliga arbetet med kund- och leverantörsreskontra, fakturering, löpande redovisning och tillhörande arbetsuppgifter fortgått.

I det administrativa arbetet ingår bland annat arbete med medlemsregister, hemsida och support till medlemmar och kollegor. Därtill har en hel del tid ägnats åt att förbereda och planera kontaktdagar, stämma och övriga aktiviteter.

Kommunikatör
Pernilla Alsén.

Marie Lönneskog
Hogstadius gästade
Kristian Luuk
i Veckans ord.

I media

Mycket i media har av förklarliga skäl handlat om fågelinfluensan. Både verksamhetsledare Marie, ordförande Leif samt flera ur medlemskåren har syns och hörts frekvent, i en rad tv- och radioinslag. Ägget har även uppmärksammats för sitt fantastiska näringsinnehåll och andra mervärden. Under Äggets dag, som uppmärksammas andra fredagen i oktober varje år, lyftes ägget fram på många håll; i sociala medier, traditionell media, i tv och radio. Bland annat gjorde TV4:s Nyhetsmorgon stor sak av Äggets dag och hade flera olika inslag kopplat till detta. Likaså i SVT:s "Gokväll" fick ägget stort utrymme. Verksamhetsledare Marie deltog också i Kristian Luuks underhållningsprogram Veckans ord när temat var Ägg.

Marie Lönneskog Hogstadius, verksamhetsledare på Svenska ägg. Foto: Peter Weyde/Sveriges Radio, Johan Nilsson/TT, Janerik Henriksson/TT

FÅGELINFLUENSAN

▶ **Fortsatt oro – hönsnäringen hårt drabbad i influensans spår**

Produktionsrådgivare

I färdplanen som stämman klubbade 2018 fastställdes att Svenska Ägg ska "öka medlemmarnas konkurrenskraft genom att tillhandahålla relevant fortbildning och rådgivning som har betydelse för goda produktionsresultat och konkurrenskraft".

Detta mål förverkligades i samband med att Sofia Hollstedt anställdes som produktionsrådgivare i maj 2021.

Rådgivningskoncept

Under året har olika former av rådgivningskoncept utarbetats. Svenska Äggs produktionsrådgivare kan nu erbjuda enskild gårdsrådgivning, både i form av vanliga rådgivningsbesök och via specifika paketslösningar. Även digital produktionsrådgivning och arbete med exempelvis ersättningskalkyler och myndighetsärenden är tillgängliga.

Utbildning

Produktionsrådgivaren har under året tillhandahållit flertalet utbildningar till både medlemsföretag men även externa aktörer som arbetar med näringen. Däribland utbildning för blivande lantmästare på Sveriges Lantbruksuniversitet, på olika producentträffar och för Sveriges veterinärer och rådgivare.

Färdiga utbildningspaket har utarbetats och kan nu erbjudas medlemsföretagen:

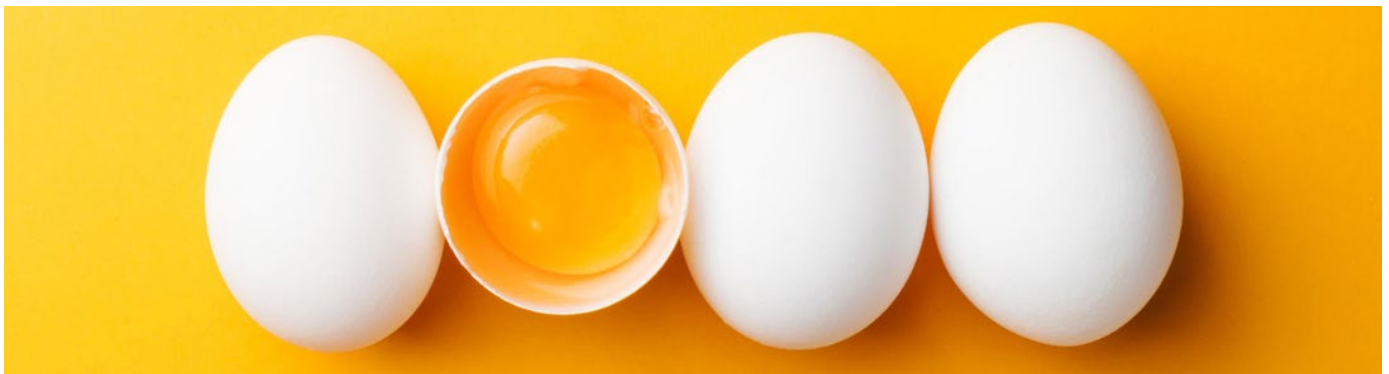
- *Gårdskurs om hönsskötsel*
Utbilda dina djurskötare hemma på gården. Kursen ger en introduktion i hönsskötsel med fokus på djurskötarnas arbete med höns och ägg.

- *Introduktionskurs (halvdag)*
Kursen riktar sig till tjänstemän och förmän som önskar en introduktion om äggnäringens uppbyggnad och dess djur.
- *Introduktionskurs (heldag)*
Kursen riktar sig till tjänstemän och förmän som önskar en introduktion om äggnäringens uppbyggnad och en djupare genomgång om djurskötsel.

Stärkt Smittskydd

I samband med de senaste årens utbrott av fågelinfluensa konstaterade fjäderfänäringen ett behov av att stärka kunskapen om det praktiska smittskyddsarbetet. Sjukdomsutbrott av exempelvis fågelinfluensa och newcastlesjuka är både arbetsmässigt och ekonomiskt mycket kännbara för företagen, förutom den uppenbara negativa påverkan på djurens välfärd.

Branschorganisationen Svenska Ägg har under 2021 ansökt om och beviljats medel för projektet Stärkt Smittskydd. Projektet har upphandlats genom Jordbruksverket med medel från Landsbygdsprogrammet. ➔

Svenska Äggs produktionsrådgivare Sofia Hollstedt.

”...DET KONSTATERADES ETT BEHOV AV ATT STÄRKA KUNSKAPEN OM DET PRAKTISKA SMITTSKYDDARBETET ”

Syftet med projektet är att öka kunskapen, men också förståelsen, av en god biosäkerhet och ett väl utarbetat och gårdsanpassat smittskyddsarbete. Syftet är också att skapa ett informativt, lättförståeligt och modernt informationsunderlag som fortlöpande skall kommuniceras ut till medlemmarna via olika aktiviteter.

Projektet pågår under 2021 till 2023. Projektledare är Sofia Hollstedt, produktionsrådgivare på Svenska Ägg. Med i projektgruppen är även Svenska Äggs medarbetare Emily Wallström, produktionsutvecklare samt Marike Gunnarsson, veterinär.

Medlemstidningen Fjäderfä

Sedan våren 2021 är produktionsrådgivaren återkommande skribent i medlemstidningen Fjäderfä. Under rubriken ”Sofia tipsar” tas aktuella frågor som rör äggproduktionen upp. Artikelserien består av praktiska rådgivningsartiklar om aktuella ämnen.

- Ta en närmare titt och lär känna dina höns (Fjäderfä nr. 4 2021)
- Den energikrävande spolmasken (Fjäderfä nr. 5 2021)
- Uppföljning leder till utveckling (Fjäderfä nr. 6 2021)
- Agera mot ammoniak redan nu (Fjäderfä nr. 7 2021)
- Förbered dig för fågelinfluensa (Fjäderfä nr. 8 2021)

Erik Wilhelmsson, Täljestad Lantbruk AB och Sofia Hollstedt under inspelningen av dokumentären.

Stallklimatstudier

Svenska Äggs produktionsrådgivare anlitas till cirka 20 procent av Vreta Kluster, ett utvecklingscentrum för gröna näringar. På deras uppdrag arbetar hon med olika fjäderfäprojekt. De två pågående projekten handlar om förbättring av stallklimat med huvudfokus ammoniak. Syfte med projekten är att lokalisera, utvärdera, samla och sprida kunskap kring olika tillvägagångssätt för att reducera bland annat ammoniaknivåerna i fjäderfästallar.

Kanadensisk dokumentär

En aktivitet som utmärkt sig bland övriga var deltagandet i inspelningen av en kanadensisk dokumentär. Deltog gjorde Svenska Äggs produktionsrådgivare Sofia Hollstedt och Erik Wilhelmsson, Täljestad Lantbruk AB. Dokumentären fokuserar på den goda välfärden hos svenska värphöns och handlar om svensk praxis med hänsyn till vår långa erfarenhet av frigående hönshållning.

En stor andel av Kanadas värphöns hålls idag i konventionella burar. Beslut om förbud mot samtlig burhållning har tagits, där de sista burarna skall vara helt borta år 2036. Dokumentären planeras sändas i Kanadensisk media under första halvan av 2022.

Sofia Hollstedt intervjuas.

Kvalitetssäkrad äggproduktion

Svenska Ägg ansvarar för administration och löpande utveckling av ett flertal frivilliga kvalitetsprogram som riktar sig till företag inom äggproduktion. Programmen syftar till att upprätthålla en hög och jämn kvalitetsnivå på svensk äggproduktion med avseende på djurskydd, smittskydd och livsmedelshygien.

Certifieringen

Certifieringsarbetet har under året fortlöpande och flertalet certifikat har förnyats. I januari tog Emily Wallström över ansvaret för certifieringen. Regelrådet har fortsatt sitt arbete med handläggning av dispenser samt handläggning av regelbrott och regelavvikelse. Regelrådet har även detta år letts av Christer Nilsson som ordförande, Sven Hoff som packerirepresentant och Axel Lagerfelt har representerat producenterna. Verksamhetsledaren har varit sammankallande medan veterinär och produktionsutvecklare har varit föredragande vid behov. Under året har rådet haft digitala möten en gång per månad samt haft ett fysiskt möte på Vreta Kluster.

Omsorgsprogram för värphöns och unghöns

Omsorgsprogrammet är en viktig del av certifieringen av det svensktproducerade ägget och Svenska Äggs eget program för övervakning av gott djurskydd och god djurhälsa. Under första halvan av 2021 togs beslut att bromsa samtliga omsorgsprogramsbesiktningar till följd av den kraftiga smittspridningen av fågelinfluensa. Besiktningarna intensifierades i stället under andra halvan av 2021 och samtliga avdelningar som låg i planeringen för året genomfördes. Totalt under året genomfördes 178 besiktningar som omfattade ordinarie omsorgsbesiktningar, inbesiktningar samt återbesök för kontroll av brister. Kontrollerna genomfördes av Svenska Äggs tre riksläkare. Vid årsskiftet 2021/2022 var 97 procent av värphönsen samt 91 procent av unghönsen anslutna till något av omsorgsprogrammen vilket är en liten ökning från året innan.

Varje avdelning med värphöns eller avelshöns skall besiktigas var tredje hönsomgång medan anslutna unghöns-avdelningar skall besiktigas vartannat år. För att uppnå godkänd besiktning krävs 80 procent av totalpoängen. Nytt för året är att om slutresultatet efter avslutad besikt-

ning hamnar mellan 80 och 83 procent av totalpoängen görs tätare besiktningintervall. Nytt för året är även att riksläkarna nu använder den digitala plattformen och att vi kommer kunna ta del av spännande statistik under nästa år.

Under året har Svenska Äggs riksläkare genomfört ett kalibreringsmöte i Örebro län samt jobbat löpande med förbättringsarbeten runt checklistor och programbeskrivningar. Löpande dialoger har hållits med Jordbruksverket samt djurskyddshandläggare och förprövare på Länsstyrelserna.

Produktionsutvecklare

2021 har varit kantat av flertalet utmaningar som har tvingat oss att omfördela och omprioritera arbetsuppgifter på kansliet. Vinterns utbrott av fågelinfluensa krävde att delar av produktionsutvecklarens arbetsuppgifter fick pausas för att stötta Svenska Äggs veterinär i arbetet runt fågelinfluensan. Under våren deltog vi i flertalet möten med myndigheter, foderföretag, packerier och andra verk-samma aktörer för att försöka bromsa fortsatt spridning. Kansliet jobbade aktivt för att informera om händelse-förlopp och stötta drabbade producenter.

Även detta år har uppdateringar och förbättringar gjorts. Ett exempel är uppdateringen av spolmaskprogrammet där löpande dialoger har förts mellan SVA, SLU och Svenska Ägg om aktuell forskning på området samt på analysresultat för att på bästa sätt uppdatera programmet så att vi minskar förekomsten av spolmask i svenska värphönsbesättningar. En remiss har skickats ut från SVA där Svenska Ägg har lämnat synpunkter.

Produktionsutvecklaren deltar i och följer flertalet organisationers arbete. Ett exempel är Sojodialogen, som arbetar aktivt för att öka användandet av ansvarsfullt producerad soja och minska avskogningen. En annan organisation är Lantbrukarnas brandskyddsförening, som

under året kommit med uppdaterade rekommendationer för kraven på brandlarm och släckutrustning samt för byggnadstekniskt brandskydd. Svenska Äggs produktionsutvecklare är sedan början av året även invald i WPSA Sveriges styrelse. Här har året hållits två webinarium, ett om ventilation i fjäderfästallar och ett om biosäkerhet.

Produktionsutvecklaren bevakar djurrättsorganisationernas aktiviteter via hemsidor, facebooksidor och via nätverk.

Under 2021 har Svenska Ägg besvarat en rad remisser både gällande djurskydd, foderföreskriften, uppdateringar av föreskriften och allmänna råd om fjäderfåhållning, L111 och uppdateringar av rekommendationer från Brandskyddsföreningen m.m.

Nationella djurskyddsnätverket och dialoggrupp djurskydd har haft löpande möten under året där Svenska Äggs roll är att övervaka kommande regelförändringar och påpeka sådant som är till för- och nackdel för branschen.

Under året har Svenska Ägg medverkat i flertalet referensgruppsmöten och diskussioner.

- *Kritik, hot och kriminalitet mot lantbrukare med djurproduktion – SLU*
Projektet undersökte lantbrukarnas erfarenheter av hot, brott och kritik mot djurproduktion i Sverige. Målsättningen är att ge ökade kunskaper och insikter och att peka på vilka möjliga och nödvändiga åtgärder som behövs för att skapa tryggare förutsättningar för Sveriges lantbrukare att bedriva hållbar djurproduktion.
- *Utfodring av levande larver till värphöns – SLU*
Syftet med studien är att undersöka om levande svarta soldatlarver kan ges till värphöns som miljöberikning för att reducera fjäderplockning. Det andra syftet med studien är att undersöka om proteintillförseln genom larver kan vara en tänkbar ersättare till soja i foder till värphöns.
- *Förbättring av stallklimat i fjäderfästallar – för bättre djurhälsa, produktion och mindre miljöpåverkan – Vreta Kluster*
Syftet med projektet är att lokalisera, utvärdera, samla och sprida kunskap kring olika tillvägagångssätt för att reducera ammoniaknivåerna i fjäderfästallar. Målet är att hitta lösningar för att reducera ammoniaknivåerna i stallar.
- *Äggmassa som resurssmart och näringsrik ingrediens – RISE*
Projektet syftar till att värdeförädla en biprodukt från den svenska äggindustrin till en ingrediens lämplig som fiskfoder.

- *Värmeväxlare och cirkulationsfläktar i fjäderfästall – för bättre arbetsmiljö och djurhälsa – Vreta Kluster*
Syftet med projektet är att utvärdera olika metoder som kan användas för att förbättra klimatet i fjäderfästallar och bidra till bättre arbetsmiljö, djurhälsa, lönsamhet samt minskad miljöpåverkan. Målet är att testa och utvärdera effekten på stallklimatet av två olika typer av insatser i stallet; användning av värmeväxlare samt cirkulationsfläktar.
- *Ammoniak från hönsgödsellager – RISE*
Syftet med projektet är att ta fram tillförlitliga data på ammoniakemissioner från hönsgödsel i lager. Projektet vill även kunna sprida kunskap till lantbrukare, myndigheter och rådgivare om hur man kan minimera ammoniakutsläpp.
- *Utveckling koncept oberoende rådgivning (UKOR) – Svenska Ägg*
Syfte och mål med projektet har varit att ta fram ett nytt rådgivningskoncept för äggbranschen. Det har bestått av flera delmoment; kontakt med rådgivningsorganisationer, inventering av användbar teknik samt ett antal testrådgivningar.
- *Biogas – Svenska Ägg*
På uppmaning från Svenska Äggs producenter undersöks möjligheten att använda uttjänta värphöns i biogasanläggningar.

Veterinära arbetsuppgifter

Marike Gunnarsson är Svenska Äggs veterinär. De flesta veterinära arbetsuppgifterna finansieras genom smittskyddsanslaget *Förebyggande smittskydd och hälsokontroll* för värphöns 2021.

De veterinära arbetsuppgifterna har under 2021 bland annat handlat om rådgivning, utbildningsarrangemang för Svenska Äggs medlemmar och stöd och utbildning till veterinärer som jobbar med äggproducenter runt om i landet. Många lagremisser och möten kring olika regelverk har genomförts under året. Viktiga frågor kring fågelinfluensa och smittskydd har diskuterats i olika sammanhang med syfte att förbättra och vidareutveckla arbetet kring biosäkerhet hos våra värphönsanläggningar. Arbetet inom Föreningen för smittskyddskontroll av fjäderfä (SSK) har tagit nya former sedan 21 april 2021, då Animal Health Law (AHL) trädde i kraft. Föreningen ansvarar och hanterar alla införselsärenden av dag-gamla fjäderfä till Sverige. Djuren hålls isolerade och kan efter negativa provsvar friskförklaras och flyttas från isoleringen ut till mottagande anläggning. Veterinären samverkar också med Svenska Äggs kommunikator i arbetet med medlemsutskick samt ansvarar för övrig kommunikation och information i ärenden som gäller veterinärfrågor kring värphöns och smittskydd.

DV – Fjäderfänätverket och utbildningsinsatser

Det Fjäderfä-team som Svenska Ägg tillsammans med Distriktsveterinärerna driver sedan 2017 har under året utökats från 11 veterinärer till 15, vilket är mycket positivt och ökar tillgängligheten på veterinärer med fjäderfäkompetens för medlemmarna. Det arrangeras cirka sex utbildningstillfällen för teamet per år, där Svenska Äggs veterinär har som uppdrag att ansvara för planering och arrangemang. Ämnen som har berörts under året är bland annat spolmask, rödsjuka och ekologisk äggproduktion, Förebyggande smittskyddsprogram och hälsokontroll i hönsbesättningar för kalibrering samt information om Föreningen för smittskyddskontroll av fjäderfä och hanteringen av införsel av fjäderfä till Sverige. Det har även arrangerats en öppen utbildning för alla veterinärer och rådgivare som arbetar med värphöns. Ämnet svensk äggproduktion berörde ämnen som branschens uppbyggnad,

smittskydd, avel, produktion med mer. Det var ett 30-tal medverkande och dagen var mycket uppskattad. Intresset för svensk äggproduktion är starkt och efterfrågan och viljan till ökad förståelse och inblick i äggnäringen är stor.

Utbrott av salmonella 2021

Under 2021 diagnostiserades två utbrott av salmonella i värphönsbesättningar, inga av anläggningarna var medlemmar i Svenska Ägg. Ett utbrott i en mindre hobbybesättning konstaterades på grund av att en familj ätit råa ägg och blivit sjuka i trakterna kring Östersund. Ett tidigare fall av salmonella hos människa i Jämtland var kopplad till samma besättning.

”...VILJAN TILL ÖKAD
FÖRSTÅELSE OCH INBLICK
I ÄGGNÄRINGEN ÄR STOR”

Aviär influensa och utbrott av Newcastles sjukdom

Totalt drabbades 27 anläggningar under 2021 av fågelinfluensa, varav 8 värphöns, 5 kalkon, 4 matfågel och 10 hobbyflockar med en djurpark och ett fasanhög inräknat. Många påverkades av dessa utbrott indirekt genom att hamna inom zon, 3 respektive 10 kilometer, med de restriktioner det medför enligt lagstiftningen. Ett stort behov av samråd och möten uppkom både inom branschen, tillsammans med Svensk Fågel och även tillsammans med myndigheterna. Behovet av stöd, rådgivning och information i olika form till Svenska Äggs medlemmar i alla led ökade.

Det stora antalet utbrott i Europa och i Sverige har medfört stort fokus på att arbeta vidare med smittskyddet och biosäkerheten hos våra svenska fjäderfäanläggningar men även internationellt. Stort fokus inom EU ligger på dessa frågor och vad vi kan göra mer. Många samarbeten mellan Svenska Ägg och myndigheterna har genomförts och påbörjats med mål att se över risker samt öka information och utbildning kring smittskydd och biosäkerhet, samt förankra och se över förbättrings- och utvecklingsmöjligheter i fjäderfäringens olika led.

Ett fall av Newcastles sjukdom konstaterades i en värphönsbesättning i Örebro län under oktober månad.

Utbrott av Rödsjuka

Totalt har 9 olika anläggningar konstaterats med rödsjuka under 2021, flertalet under hösten. Svenska Äggs veterinär har fört dialog med SVA i olika frågor samt givit råd och stöd till flertalet drabbade producenter kring hantering vid misstanke, konstaterad smitta, bekämpning, sanering, vaccination mm.

SFS- Svenska Äggs styrelse 2021/2022

Leif Denneberg
Ordförande

Eive Andersson
Dava Foods

Marcus Lindström
Kronägg

Lars Knutsson
Bordsjö Skogar

K-G Pettersson
KGs Ägg

Hans Weilefors
Vice ordförande
Lantmännen Lantbruk

Magnus Bolin
Gotlandsägg

Torbjörn Suneson
Skåneägg

Åsa Orrenius
Alvastra gård

Johanna Åberg
Prästtorps Gårdsägg

Åsa Carlsson
Lohmann Sverige

Johan Widén
Dala Ägg

Erik Emanuelsson
Brickstad

Med på bilden: **Magnus Bolin** Gotlandsägg, **Peter Andersson** Producentrådet, **Eive Andersson** Dava Foods, **Marcus Lindström** Kronägg, **Lars Knutsson** Bordsjö Skogar, **Marika Gunnarsson** Svenska Ägg, **Marie Lönneskog Hogstadius** Svenska Ägg, **Sofia Hellstedt** Svenska Ägg, **Torbjörn Suneson** Skåneägg, **Pernilla Alsén** Svenska Ägg, **Emily Wallström** Svenska Ägg, **Leif Denneberg** Ordförande, **Hans Weilefors** Lantmännen Lantbruk, **Åsa Orrenius** Alvastra gård, **K-G Pettersson** KGs Ägg.

På bilden saknas följande styrelsemedlemmar: **Johanna Åberg** Prästtorps Gårdsägg, **Åsa Carlsson** Lohmann Sverige, **Johan Widén** Dala Ägg, **Erik Emanuelsson** Brickstad.

CERTIFIERAD
SVENSK ÄGGKVALITET

Branschorganisationen Svenska Ägg

Tillsammans för ökad lönsamhet och konkurrenskraft

Verksamhetsberättelsen producerad av Lime AB, Klågerup